

به نام خدا

معرفی رشته ژورنالیسم پزشکی

ژورنالیسم پزشکی (Medical Journalism) با نام سابق «سلامت و رسانه» رشته نسبتاً جدیدی در دنیا است که سابقه تدریس آکادمیک آن در مقایسه با بسیاری از علوم دیگر بسیار کوتاه است. این رشته حاصل تلفیق پزشکی به عنوان یک علم و ژورنالیسم به عنوان یک هنر است. در عین حال با رشته های کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، زبان انگلیسی و زبان و ادبیات فارسی نیز قرابت و همگرایی دارد. در واقع از مفاهیم، ظرفیت های دانشی و مهارتی این رشته ها نیز در راستای اهداف خود استفاده می کند. هدف این رشته، گردآوری، تحلیل، تفسیر، نقد و انتشار اخبار حوزه سلامت با کمک پلتفرم ها یا رسانه های مکتوب، رادیو، تلویزیون و شبکه های اجتماعی و دیجیتالی می باشد. همچنین متخصصان این رشته به پژوهشگران سلامت در فعالیت تحقیقاتی و در مجلات علمی در ویرایش زبانی-ساختاری مقالات به پژوهشگران کمک می نمایند. بنابراین جایگاه اصلی فارغ التحصیلان این رشته در روزنامه ها، مجلات عمومی سلامت، خبرگزاری ها، روابط عمومی های دانشگاه های علوم پزشکی و به عنوان ویراستار در مجلات دانشگاهی خواهد بود.

تعداد معدودی از دانشگاه های معتبر دنیا در حال حاضر این رشته را بصورت آکادمیک ارائه می نمایند. دانشگاه علوم پزشکی شیراز اولین دانشگاه در کل منطقه و ایران است که ارائه کننده این رشته می باشد. طراحی کوریکولوم و بنیانگذاری این رشته در ایران به همت دکتر بهروز آستانه که خود دانش آموخته این رشته از دانشگاه وست مینستر لندن می باشند از سال ۱۳۸۵ آغاز و مراحل ارزیابی و تأیید آن تا سال ۱۳۸۷ ادامه یافت تا اینکه اولین دانشجویان این رشته از مهر ماه ۱۳۸۸ در قالب کنکور کارشناسی ارشد ناپیوسته وزارت بهداشت جذب گردیدند. اکنون دانشگاه علوم پزشکی شیراز، دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشگاه علوم پزشکی صدوقی یزد و دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (زیر نظر گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی) نیز دارای این رشته در ایران می باشند. همچنین در ۱۳۹۶ عنوان این رشته به «ژورنالیسم پزشکی یا مدیکال ژورنالیسم تغییر پیدا کرد.

گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال ۱۳۹۱ بعد از دانشگاه علوم پزشکی شیراز اقدام به جذب یک دوره دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد سلامت و رسانه (ژورنالیسم پزشکی فعلی) کرد، اما مجوز فقط برای یک دوره بود. طی مکاتبات و پیگیری های مجدانه گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای مهرماه ۱۴۰۳ و مهر ۱۴۰۴ با پذیرش مجدد دانشجو زیر نظر گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی موافقت گردید.

دانشگاه های دارای رشته ژورنالیسم پزشکی

کشور	نشانی سایت قابل دسترسی به برنامه
آمریکا	دانشکده رسانه و ژورنالیسم دانشگاه کارولینای شمالی ایالت کارولینای شمالی ایالات متحده آمریکا http://mj.unc.edu/medicaljournalism
انگلیس	دانشکده روزنامه نگاری هنر و طراحی دانشگاه وست مینستر لندن انگلستان، بریتانیا) آدرس دسترسی به وب سایت https://www.westminster.ac.uk/courses/subjects/journalism-and-mass-communication/undergraduate-courses/next-year/september/full-time/medical-journalism-ba-honours
آمریکا	رشته ژورنالیسم پزشکی در دانشگاه جورجیا (ایالات متحده آمریکا) /http://www.grady.uga.edu/medicaljournalism
آمریکا	مؤسسه جیمز لیند (آموزش آن لاین) http://www.jliedu.com/programs/detail/professional-diploma-in-medical-journalism
آمریکا	دانشگاه بوستون (بوستون، ماساچوست ایالات متحده آمریکا) /http://www.bu.edu/academics/com/programs/science-journalism

اعضای هیئت علمی و مدرسین و کارشناس گروه در راه اندازی و اجرای برنامه آموزشی ژورنال‌سوم پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی
اصفهان ویرایش ۱۴۰۵

تلفن	پست الکترونیک	رتبه دانشگاهی و دانشگاه	گروه/ رشته مرتبط با دوره	نام و نام خانوادگی
۳۷۹۲۵۱۶۱	hassanashrafi@mng.mui.ac.ir ashrafi.h89@gmail.com	استاد، گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی و ژورنال‌سوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، مدیر گروه و مسئول راه اندازی و احیای رشته	دکتر حسن اشرفی ریزی
۳۷۹۲۵۱۵۱	alirezarahimi.kh@gmail.com	دانشیار، گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی	دکتر علیرضا رحیمی
۳۷۹۲۵۱۶۲	firoozeh.zarephd@gmail.com	دانشیار، گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی	دکتر فیروزه زارع فراشبندی
۳۷۹۲۵۱۶۳	soleymani@mng.mui.ac.ir soleymani491@gmail.com	استاد، گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی	دکتر محمدرضا سلیمانی
۳۶۲۰۱۲۷۴	payman.adibi@gmail.com	استاد، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	گروه داخلی، بیماری‌های گوارش و کبد بالغین	دکتر پیمان ادیبی
۳۷۹۲۵۱۳۵	Khazaei@mng.mui.ac.ir	دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	گروه زبان، (فوق دکتری زبان انگلیسی)	دکتر سعید خزایی (فوق دکتری زبان انگلیسی)
۳۷۹۲۳۳۷۹	a_najimi@edc.mui.ac.ir	دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	آموزش پزشکی	دکتر آرش نجیمی
۳۷۹۲۷۵۱۲	keshvari@med.mui.ac.ir	دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	پرستاری و مامایی (سردبیر مجله بین المللی IJNMR)	دکتر ماهرخ کشوری
	Faezeh.taghipour@gmail.com	دانشیار، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان	مدیر گروه علوم ارتباطات اجتماعی	دکتر فایزه تقی پور (استاد مدعو)
	Ghgh46553@gmail.com	کارشناسی ارشد و غیر هیئت علمی	علوم ارتباطات	فاطمه قصابی (استاد مدعو)
۳۷۹۲۵۱۶۷	shmojiri@yahoo.com	مدرس و مسول تحصیلات تکمیلی گروه	کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی	دکتر شهین مجیری
۳۷۹۲۵۱۶۵	mehsanif1393@gmail.com	کارشناس گروه	کارشناس	مرضیه احسانی

**مدرسین همکار در اجرای برنامه آموزشی ژورنال‌یسم پزشکی
در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان**

نام و نام خانوادگی	گروه/ رشته مرتبط با دوره	رتبه دانشگاهی و دانشگاه	پست الکترونیک	تلفن
دکتر الهه مظاهری (استاد مدعو)	کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی	مدرس و مدیر داخلی مجله بین المللی IJPVM	mazaheri.elaheh@gmail.com	
دکتر نیره السادات سلیمانزاده (استاد مدعو)	علم اطلاعات و دانش شناسی	دکتری تحصی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	soleimanzade.n@gmail.com	
الهام مردان پور (استاد مدعو)	کارشناسی ارشد، ژورنال‌یسم پزشکی	معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان		

دورنما (چشم انداز):

انتظار می رود در ده سال آینده با حضور دانش آموختگان این رشته در حوزه های مرتبط با رعایت بیشتر استانداردهای بین المللی تولید علم میزان استناد به مقالات علمی ایران و همچنین شاخصهای انتقال دانش در رسانه ارتقا یابد.

رسالت (ماموریت):

رسالت این دوره، تربیت نیروهای آگاه به مسائل علمی روز توانمند، مسئولیت پذیر و حساس به سلامت افراد و جامعه در حیطه ژورنال‌یسم پزشکی است که با فراهم ساختن پلی بین دانشمندان و مراکز علمی پژوهشی علوم سلامت با جامعه، تخصص خود را در زمینه های مختلف این علوم در اختیار جامعه قرار دهند.

ورودی های این رشته

رشته ژورنال‌یسم پزشکی در مقطع کارشناسی ارشد ارائه می گردد و کلیه دانش آموختگان رشته های علوم پزشکی (همه رشته ها در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) در مقطع کارشناسی و بالاتر می توانند در آزمون ورودی رشته شرکت کنند. رشته های زبان انگلیسی با گرایش های ادبیات و زبان انگلیسی، آموزش زبان انگلیسی و مترجمی زبان انگلیسی، علوم ارتباطات با گرایش های روزنامه نگاری و مطالعات ارتباطی نیز می توانند در این آزمون شرکت کنند.

پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان:

دانش آموختگان این دوره باید:

۱. توانایی هدایت روندهای مربوط به تولید و انتشار نشریات علمی علوم پزشکی را داشته باشند.
۲. توانایی طراحی اجرا و ارزشیابی پژوهشهای مرتبط با رشته ژورنال‌یسم پزشکی را داشته باشند.
۳. به روش های پیشرفته و به روز مرتبط با فناوری نشر اطلاعات مسلط باشند.
۴. توانایی نگارش و نقد انواع مقالات و مستندات مرتبط با علوم پزشکی را داشته باشند.
۵. توانایی ویرایش مناسب متون و مقالات پزشکی مرتبط را به هر دو زبان فارسی و انگلیسی داشته باشند.

وظایف حرفه ای دانش آموختگان این رشته:

۱. همکاری در آموزش و انتقال دانش ژورنالیسم پزشکی؛
۲. همکاری در انتقال اطلاعات و دانش و معرفی فناوریهای علوم پزشکی به جامعه علمی؛
۳. نگارش و نقد مقالات علمی و پژوهشی به زبانهای فارسی و انگلیسی؛
۴. همکاری در نقد و بررسی مقالات ارسالی به دفاتر مجلات و دبیرخانه کنگره های علوم پزشکی؛
۵. اظهار نظر پیرامون روش شناسی مقالات؛
۶. فعالیت در دفتر نشریات در صورت نیاز این دفاتر؛
۷. اطلاع رسانی سلامت به روشهای مقتضی به جامعه علمی و مردم؛
۸. ارائه خدمات مشاوره ای در زمینه مسایل مرتبط با سلامت به رسانه ها؛
۹. انجام ویراستاری حرفه ای مقالات و متون پزشکی.

توانمندی ها و مهارت های اصلی مورد انتظار (Expected Competencies)

الف. توانمندی های پایه مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از:

۱. مهارت های ارتباطی و تعامل
۲. آموزش
۳. پژوهش
۴. تفکر نقادانه و مهارت های حل مسأله
۵. مهارت های مدیریت (سیاستگذاری برنامه ریزی سازماندهی پایش نظارت و کنترل ارزشیابی) مبتنی بر شواهد
۶. حرفه گرایی (Professionalism)

ب توانمندی های اختصاصی مورد انتظار (Special Competencies)

توانمندی های اختصاصی مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از:

۱. مهارت در استفاده از زبان انگلیسی با تاکید بر نگارش و ترجمه متون؛
۲. مهارت در استفاده از دستور زبان و آیین نگارش فارسی؛
۳. بکارگیری واژگان مناسب فارسی در ترجمه واژگان فنی؛
۴. مهارت در کار با رایانه، اینترنت و کار با نرم افزارهای تخصصی؛
۵. توانایی هدایت و مدیریت در حوزه های مرتبط؛
۶. توانایی ویرایش علمی متون و مقالات پزشکی؛
۷. توانایی ارتباطات رسانه ای.

ج. مهارت های عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills)

۱. کار با نرم افزار فتوشاپ؛
۲. کار با نرم افزار طراحی نشریه (InDesign)
۳. ویرایش علمی و ادبی مقالات انگلیسی؛

۴. ویرایش علمی و ادبی مقالات فارسی؛

۵. کمک در طراحی صفحات وب نشریات؛

۶. نوشتن متون علمی مرتبط با رشته؛

۷. خبرنگاری پزشکی؛

۸. مهارت تعامل سازنده با پژوهشگران.

د. جایگاه شغلی دانش آموختگان:

دانش آموختگان این رشته قادرند در جایگاه‌های زیر انجام وظیفه نمایند:

۱. خبرگزاری‌ها؛

۲. رسانه‌ها، روزنامه‌ها و مجلات دولتی و خصوصی مرتبط با سلامت؛

۳. دفاتر نشریات علوم پزشکی (حوزه ویرایش مقالات)؛

۴. مراکز تحقیقاتی علوم سلامت (کمک به پژوهشگران در نگارش مقاله).

دکتر حسن اشرفی ریزی

مدیر گروه و مسئول راه‌اندازی و استاد رشته ژورنالیزم پزشکی

اردیبهشت ۱۴۰۵